

Přehled působení výchovného poradce v jednotlivých oblastech

Činnosti spojené s žáky se speciálními vzdělávacími potřebami

Velkou součástí práce výchovného poradce jsou činnosti spojené s žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Jedná se o děti, které mají problémy se vzděláváním v hlavním vzdělávacím proudu.

Výchovný poradce se podílí na primárním vyhledávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a v počátku práce s těmito dětmi spolupracuje s třídním učitelem a s dalšími učiteli na tvorbě plánu pedagogické podpory.

Na doporučení třídních učitelů zajišťuje vyšetřování dětí a konzultace zejména s Pedagogicko-psychologickými poradnami a Speciálně-pedagogickými centry, ale také s dalšími odborníky. Zajišťuje podklady, konzultuje s pedagogy a psychology z poraden a center stanovenou míru a formu podpůrných opatření, předává informace ostatním učitelům, spolupracuje na vypracování individuálního vzdělávacího plánu (pokud je poradnou nebo centrem doporučen) a následně kontroluje jeho naplňování a s ostatními kolegy se podílí na pravidelném vyhodnocování nastavených podpůrných opatření. To vše tak, aby se žákům, kteří mají potíže ve výuce, zajistila vhodná míra a způsob pomoci.

Zákonní zástupci jsou v těchto případech informováni prostřednictvím třídního učitele dítěte. Oni rozhodují o tom, zda dítě bude opravdu vyšetřeno a zda mu budou poskytnuta doporučená podpůrná opatření. Zákonní zástupci musejí být vhodnou formou informováni o podezření školy na možnost speciálních vzdělávacích potřeb jejich dítěte, dále o zjištěních po vyšetření jejich dítěte a svými podpisy dávají souhlas ke každému jednotlivému kroku.

V praxi to pro zákonné zástupce znamená, že třídní učitel žáka spolu s ostatními vyučujícími a s výchovným poradcem připraví veškeré podklady nutné pro vyšetření v PPP nebo v SPC, kontaktuje je, vysvětlí jim vše, co je zajímavé. Pokud s tím zákonní zástupci souhlasí, podepíší žádost i vyjádření školy a škola je odešle příslušnému PPP nebo SPC. To poté zákonné zástupce kontaktuje a dohodnou se na vhodném termínu k vyšetření.

Kariérové poradenství

V oblasti kariérového poradenství spolupracuje výchovný poradce s třídním učitelem zejména na informovanosti žáků i jejich zákonných zástupců. Výchovný poradce poskytuje vycházejícím žákům zájmové dotazníky k volbě povolání a poskytuje zpětnou vazbu.

V rámci hodin Výchovy k volbě povolání provádí skupinové konzultace k volbě povolání, ale hlavně je tento čas (v průběhu října – prosince) poskytován zástupcům středních škol a odborných učilišť pro jejich prezentace. Tato nabídka je pravidelně aktualizována.

Výchovný poradce zajišťuje účast na Burze škol, kde jsou prezentovány hlavní možnosti studia v oblasti Šluknovského výběžku a následně zprostředkovává informace o dnech otevřených dveří na různých středních školách.

Výchovný poradce pravidelně informuje žáky a jejich zákonné zástupce o jednotlivých krocích, které je třeba provést v průběhu přijímacího řízení na střední školy, poskytuje individuální konzultace a provádí individuální šetření.

Ve spolupráci s třídními učiteli zajišťuje předávání podkladů k podávání elektronických přihlášek. Samotné odeslání přihlášek je věcí žáka a jeho zákonných zástupců.

Výchovný poradce nadále poskytuje poradenskou činnost pro žáky i jejich zákonné zástupce při přijímacím a odvolacím řízení. A zpracovává přehled úspěšnosti žáků v přijímacím řízení.

Výchovné poradenství

V každém kolektivu se někdy objeví problémy ve vztazích mezi jedinci, hádky a nedorozumění. Škola není výjimkou. Vzhledem k tomu, že se ve třídách setkává mnoho dětí pocházejících z různých socio-kulturních prostředí, s odlišnými návyky, názory, zázemím v rodině, jsou zde nedorozumění poměrně běžná. Hlavním garantem dodržování klidu, pořádku a bezpečí ve třídě je vždy třídní učitel. Na něj by se také měli primárně žáci a jejich zákonní zástupci obracet s případnými žádostmi a stížnostmi. Pokud se jedná o závažnější prohřešek, který je nutné řešit na úrovni vedení školy, třídní učitel, žák nebo jeho zákonný zástupce má vždy možnost se obrátit na výchovného poradce, vedoucí učitele jednotlivých stupňů nebo přímo na ředitelku školy. Všechny stížnosti jsou vždy řešeny!

V prvotním případě se zjišťují, pokud možno pravdivé, skutečnosti pouze s dětmi. V případě závažnějších nebo opakovaných prohřešků jsou tyto informace předány zákonným zástupcům a dále také v jejich přítomnosti řešeny. Někdy je nutné k jednání přizvat zástupce dalších orgánů a organizací, jako např. CEDR, OSPOD nebo Policie ČR. Tímto způsobem je nejčastěji řešena verbální a fyzická agrese vůči ostatním spolužákům. Dále se postupuje, podle míry závažnosti, podle pravidel školního řádu, popř. je věc předána k prošetření dalším orgánům (ODPOD, Policie, Městský úřad, pověřená obec).

Poměrně často řešíme problémy záškoláctví. Záškoláctví může mít i skrytou formu, kdy zákonný zástupce dítěti omluví zameškané hodiny, ale dítě není ani nemocné, ani nebyla žádná jiná překážka pro jeho docházku do školy a často je i viděno během dne, jak si hraje a zdravé pobíhá venku. V takových případech je třídní učitel oprávněn omluvenku rodiče nepřijmout a zameškané hodiny vykázat jako neomluvené. V případě 10 neomluvených hodin je svolána výchovná komise s účastí zákonných zástupců žáka a zástupce OSPOD. Dále je možno podezření na zanedbání povinné péče zákonného zástupce hlásit na městském úřadě, který je oprávněn ve správním řízení vyměřit zákonnému zástupci peněžitou pokutu nebo uložit plnění

jinou formou. A v případech opakovaného záškoláctví a vysokého počtu neomluvených hodin je možno tuto skutečnost nahlásit OSPOD a Policii ČR pro podezření z trestného činu zanedbání povinné výchovy, kdy je zákonný zástupce žáka povinen se dostavovat do sídla policie a podávat tam vysvětlení. Pokud zástupci PČR usoudí, že došlo k tomuto trestnému činu, předá spis soudu a zákonný zástupce dítěte může být odsouzen i k nepodmíněnému trestu odnětí svobody.

Časté jsou také případy ničení školního majetku. Také zde se postupuje podle školního řádu, u závažnějších případů jsou do školy pozváni zákonní zástupci žáka, jsou informováni o výši škody, kterou prokazatelně jejich dítě způsobilo a vyzváni k její úhradě, popř. k opravě nebo koupi nové věci.

Metodická a informační činnost

Výchovný poradce sleduje změny zákonů a dalších ustanovení týkajících se problematiky práce se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, výchovné činnosti nebo kariérového poradenství a informuje o nich své kolegy pro potřeby spolupráce. Také ostatní učitele metodicky vede v těchto oblastech.

Na druhou stranu zprostředkovává předávání informací o škole, její činnosti a činnosti školských poradenských zařízení a kontakty na střední školy žákům, jejich zákonným zástupcům i ostatní veřejnosti.

O veškeré své činnosti vede výchovný poradce písemné záznamy.

Ostatní činnost

Výchovný poradce intenzivně a úzce spolupracuje s vedením školy i s metodikem prevence tak, aby bylo zajištěno klidné a bezpečné prostředí pro všechny žáky naší školy. Pomáhá stanovit a zajistit preventivní programy šité na míru dětem. Zjišťuje zpětnou vazbu dětí na tyto programy, zejména na II. stupni školy.

V případech nutnosti je schopen zjistit klima třídy. Jedná se zejména o třídní kolektivy, kde často dochází k porušování školního řádu, žáci jsou neukáznění, odmítají spolupracovat s vyučujícími. Zjišťování klimatu třídy je vždy prováděno ve spolupráci s třídním učitelem, žáci jsou o této aktivitě informováni. Výsledky šetření jsou ponechány v přísné anonymitě, nedozvědí se je ani žáci, ani jejich zákonní zástupci. Výsledky jsou částečně sděleny pouze třídnímu učiteli tak, aby mohl s třídou dále pracovat na zlepšování vztahů. Ostatní učitelé jsou informováni pouze neurčitě tak, aby byli např. upozorněni na možné důsledky rozhodnutí. Např. neposazovat vedle sebe určité žáky, nenutit je ke spolupráci, pouze nabídnout možnost spolupráce.

Sleduje, informuje vedení školy a aplikuje změny v zákonech, vyhláškách a dalších právních dokumentech, důležitých pro chod školy v těchto oblastech.

Výchovný poradce je povinen se průběžně vzdělávat, účastnit se jednání výchovných poradců, spolupracovat s pedagogicko-psychologickými poradnami, speciálně-pedagogickými

centry, orgány sociálně-právní ochrany dětí a dalšími státními i soukromými orgány a organizacemi.

1.9.2024 *Šárka Kontárová*

Šárka Kontárová, výchovná poradkyně ZŠ Jiříkov, okres Děčín